

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนภาษาอังกฤษเป็นถ้อยคำแปลในภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อดังนี้

1. การแปล
 - 1.1 ความหมายของการแปล
 - 1.2 กระบวนการแปล
 - 1.3 การแปลนวนิยายและประเภทของนวนิยาย
2. เครื่องหมายวรรคตอน
 - 2.1 หน้าที่การใช้เครื่องหมายวรรคตอน
 - 2.2 การถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอน
3. วลีลีลา
4. ชนิดของคำในภาษาไทย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การแปล

การแปลคือการถ่ายทอดความหมาย และรูปแบบของภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาฉบับแปลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเทียบเท่ากับข้อความในภาษาต้นฉบับได้ โดยผู้แปลจะต้องสื่อความหมายของถ้อยคำให้ตรงตามความหมายที่ปรากฏในสถานการณ์และบริบทเดียวกันกับต้นฉบับ ขณะเดียวกันผู้แปลต้องหารูปแบบของภาษาฉบับแปล เช่น ประเภทของคำ และโครงสร้างให้ตรงกับภาษาต้นฉบับด้วย ในการที่จะทำให้ฉบับแปลมีความหมายที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ครบถ้วน เทียบเท่ากับข้อความต้นฉบับนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับเครื่องหมายวรรคตอนด้วย เพราะถือว่าเครื่องหมายวรรคตอนเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการแปล (unit of translation)

ความหมายของการแปล ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแปลหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของการแปลไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

เบลล์ (Bell, 1991, p. 5) กล่าวถึงการแปลไว้ว่า การแปลเป็นการแสดงข้อความในภาษา

อื่น ๆ โดยถ่ายทอดจากสิ่งที่เคยแสดงไว้ในอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งรักษาทั้งความหมายและรูปแบบของภาษาฉบับแปลให้มีความเท่าเทียมกันกับความหมายและรูปแบบของภาษาต้นฉบับมากที่สุด

ไนดา (Nida, 1964 อ้างถึงใน สัจจวิ สายบัว, 2540, หน้า 1) กล่าวว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย (meaning) และถ่ายทอดรูปแบบ (form) ของการเสนอความหมาย ของข้อความในภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ไนดา มีความคิดว่าการแปลนั้นไม่ใช่เรื่องของการเสนอความหมายเท่านั้น แต่รวมไปถึงรูปแบบของการเสนอความหมายซึ่งหมายถึงการใช้เสียง คำ วลี หรือประโยค และข้อความที่ประกอบด้วยประโยคหลาย ๆ ประโยค ดังนั้นการเลือกคำ การเรียงคำให้เป็นหน่วยที่ใหญ่ขึ้นในระดับวลี และแม้แต่การจัดวางวลีใดก่อนหลังก็มีส่วนสำคัญที่ผู้แปลจะต้องพิจารณาและถ่ายทอดจากต้นฉบับมาเป็นฉบับแปลด้วย

แคทฟอร์ด (Catford, 1974, p. 27) ได้กล่าวถึงการแปลว่า เป็นการหาข้อความในบทแปลที่เทียบเคียงได้กับต้นฉบับ (textual equivalent) คือหาข้อความของทั้งสองภาษาที่เทียบเคียงกันได้ในสถานการณ์และบริบทเดียวกัน และการหารูปแบบของภาษาฉบับแปลที่ตรงกับรูปแบบของต้นฉบับ (formal correspondence) คือ หารูปแบบของทั้ง 2 ภาษาที่ตรงกันที่สุดทั้งในหน่วยของภาษา ประเภทของคำ โครงสร้าง และอื่น ๆ

ไทเลอร์ (Tytler, 1978 cited in Bell, 1991, p. 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของการแปลว่ามีสามประเภทคือ การแปลควรจะเป็นสำเนาความคิดของงานต้นฉบับได้อย่างสมบูรณ์ ลีลาการเขียน และลักษณะของฉบับแปลควรมีลักษณะเดียวกันกับต้นฉบับ และการแปลควรมีเนื้อหาถูกต้องตรงตามต้นฉบับ

ส่วน นิวมาร์ก (Newmark, 1988, p. 45) กล่าวถึงการแปลว่า การแปลเป็นการรักษาความมุ่งหมายในการเขียนของภาษาต้นฉบับ และเสนอข้อความให้ตรงกับที่ผู้เขียนถ่ายทอดไว้ โดยผู้แปลพยายามที่จะสื่อความหมายของคำให้ตรงตามความหมายที่ปรากฏในบริบทต่าง ๆ ในข้อความของภาษาต้นฉบับ และถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปลที่เทียบเท่ากับภาษาต้นฉบับได้

กระบวนการแปล ในการแปลนั้น ผู้แปลควรมีแนวปฏิบัติในการแปล เพื่อทำงานแปลนั้นมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเทียบเท่ากับต้นฉบับ โดยผู้รู้ทางด้านการแปลได้กล่าวถึงกระบวนการแปลไว้ดังนี้

แคทฟอร์ด (Catford, 1974, p. 21) ได้เสนอกระบวนการแปล โดยพิจารณาเกณฑ์ที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นตัวช่วยในการแปล ดังนี้

1. การแปลที่พิจารณาในส่วนของต้นฉบับ โดยภาษาฉบับแปลนั้นสามารถแทนที่ภาษาต้นฉบับได้อย่างครบถ้วนเรียกว่า full translation และการแปลเพียงบางส่วนโดยละเนื้อหา

บางส่วนที่แปลไม่ได้ อันเนื่องมาจากผู้แปลไม่สามารถหาคำในภาษาฉบับแปลที่เทียบเคียงกับภาษาต้นฉบับได้ เรียกว่า partial translation

2. การแปลที่พิจารณาในส่วนของระดับภาษา โดยภาษาฉบับแปลสามารถแทนที่ภาษาต้นฉบับได้อย่างสมบูรณ์ในระดับของไวยากรณ์ และคำศัพท์ ส่วนในแง่ของระดับเสียงและตัวเขียนนั้นอาจจะเทียบเท่ากับต้นฉบับหรือไม่ก็ได้ เรียกว่า total translation ส่วนการแปลที่ภาษาฉบับแปลสามารถแทนที่ภาษาต้นฉบับได้เพียงระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียวเท่านั้น คือ ในแง่ระบบเสียงหรือตัวเขียน ในระดับไวยากรณ์หรือคำศัพท์ เรียกว่า restricted translation

3. การแปลที่พิจารณาในส่วนของตำแหน่งของเสียง คำ วลี ในข้อความ โดยจะมีการแปลแบบตรงตัวหรือการแปลแบบคำต่อคำ คือการแปลที่ผู้แปลพยายามรักษารูปแบบของการเสนอความคิด (โครงสร้างวลี ประโยค) ของต้นฉบับไว้ในฉบับแปลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เรียกว่า word for word translation/literal translation มักเป็นการแปลเพื่อจุดประสงค์เฉพาะอย่าง เช่น การแปลคัมภีร์ไบเบิล การแปลกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ประกาศของทางราชการ ส่วนการแปลแบบอิสระหรือการแปลแบบเอาความ จะรักษาเพียงความหมายของต้นฉบับไว้ อาจมีการเรียงตำแหน่งของคำ กลุ่มคำ หรือประโยคต่างไปจากข้อความในต้นฉบับ เรียกว่าเป็นการแปลแบบ Free Translation เช่นการแปลนวนิยาย เรื่องสั้น นิทาน

นอกจากนี้ ศัญฉวี สายบัว (2540) ได้กล่าวถึงกระบวนการแปลที่นักแปลควรมีการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติเพื่อให้งานแปลของตนเป็นงานแปลที่ดีและเกิดผลตอบสนองต่อผู้อ่านในภาษาฉบับแปลเช่นเดียวกับผู้อ่านในภาษาต้นฉบับ ซึ่งกระบวนการแปลมีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาด้านฉบับและการวิเคราะห์ต้นฉบับเพื่อจับความหมายของต้นฉบับ คือการจับสารทั้งหมดที่ผู้เขียนแสดงไว้ในต้นฉบับ “สาร” นี้หมายรวมถึงเนื้อหา ความคิด ความหมายแฝงอื่น ๆ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน บรรยายภาพของตัวบท และรสชาติ ซึ่งการวิเคราะห์ต้นฉบับเพื่อจับความหมายจะวิเคราะห์ใน 2 ระดับคือ การวิเคราะห์ความหมายทางไวยากรณ์ เช่น การเรียงคำในประโยค การใช้ตัวเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ระหว่างคำและระหว่างกลุ่มคำและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการวิเคราะห์ความหมายของคำและสำนวน

2. การรับทอดความหมายจากต้นฉบับ โดยการตีความและจับสารของต้นฉบับและรับมาเป็นของผู้แปลซึ่งจะสื่อต่อไปยังผู้อ่านอีกทีหนึ่ง โดยให้ความหมายของภาษาฉบับแปลมีความคลาดเคลื่อนไปจากความหมายเดิมให้น้อยที่สุด

3. การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล จะมีการกำหนดความมุ่งหมายของงานแปล เพื่อเลือกลักษณะของการแปลว่าจะแปลแบบตรงตัวหรือแปลแบบเอาความ จากนั้นจะเป็นการ

ถ่ายทอดประโยคพื้นฐานที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยท้นฉบับเป็นภาษาฉบับแปล แล้วนำประโยคพื้นฐานที่ถ่ายทอดมาแล้วนั้นมาเขียนใหม่ เพื่อให้ความหมายที่ได้ครอบคลุมไปถึงความหมายในด้านการเป็นรสนชาติ และบรรยากาศของต้นฉบับ และเพื่อให้เป็นภาษาที่สละสลวยเป็นธรรมชาติ

4. การทดสอบงานแปล เพื่อดูว่างานแปลนั้นจะสร้างผลตอบสนองต่อผู้อ่านได้เทียบเคียงกับต้นฉบับหรือไม่ สิ่งที่จะต้องทดสอบในฉบับแปลคือ ความถูกต้องในด้านความหมาย ภาษาในฉบับแปลสื่อความหมายได้ครบถ้วนตามต้นฉบับหรือไม่ ความยากง่ายของระดับภาษา ผู้แปลเลือกใช้ภาษาที่ผู้อ่านอ่านแล้วเข้าใจหรือไม่ และทำนองการเขียนของฉบับแปลเทียบเคียงได้กับต้นฉบับหรือไม่ อย่างไร และการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบทนั้นมีความเทียบเคียงกับต้นฉบับหรือไม่

กล่าวโดยสรุปกระบวนการแปลประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ ผู้แปลจะต้องศึกษาและวิเคราะห์ต้นฉบับเพื่อจับความหมายของต้นฉบับ ทั้งในส่วนของเนื้อหา ความคิด จุดมุ่งหมายของผู้เขียน บรรยากาศของตัวบท และส่วนของความหมายทางไวยากรณ์ จากนั้นจึงรับทอดความหมายจากต้นฉบับ โดยการตีความและจับสาระของต้นฉบับ แล้วนำสิ่งที่ได้นั้นมาถ่ายทอดออกมาเป็นฉบับแปล โดยกำหนดความมุ่งหมายของงานแปล ว่าเป็นการแปลแบบตรงตัว หรือการแปลแบบเอาความ แล้วจึงถ่ายทอดประโยคพื้นฐานจากภาษาต้นฉบับมาสู่ประโยคของภาษาฉบับแปล โดยนำมาเขียนและเรียบเรียงใหม่เพื่อให้ได้ความหมายที่ครอบคลุม และครบถ้วน จากนั้นจึงทดสอบงานแปล ในด้านความถูกต้องของความหมาย ความยากง่ายของระดับภาษา และทำนองการเขียน

การแปลนวนิยายและประเภทของนิยาย การแปลนวนิยายนั้นเริ่มผลิตออกมาแพร่หลายในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยนวนิยายแปลเล่มแรกคือ เรื่อง “ความพยาบาท” (vendetta) จากนั้นก็มีการแปลนวนิยายประเภทต่าง ๆ เช่น นวนิยายรัก อาชญนวนิยาย นวนิยายโลดโผนผจญภัย ขบขัน และนวนิยายวิทยาศาสตร์ เรื่องที่แปลส่วนมากมุ่งเพื่อความบันเทิงของผู้อ่านแต่อย่างเดียว ในช่วงปลายรัชกาลที่ 6 จนถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองในรัชกาลที่ 7 นวนิยายแปลได้รับความนิยมลดน้อยลงบ้าง เรื่องที่แปลช่วงนี้เกี่ยวกับวิชาการทางปรัชญา ศาสนา ประวัติศาสตร์ ช่วงก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่สอง (พ.ศ. 2480-2489) มีการพิมพ์หนังสือแปลน้อยที่สุด เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ต่อมาหนังสือแปลได้ฟื้นตัวขึ้น มีนักแปลนวนิยายเพิ่มมากขึ้น และแปลจากภาษาต่างประเทศอื่น ๆ นอกจากภาษาอังกฤษ เรื่องที่เลือกมาแปลมีคุณค่าทางวรรณกรรมมากกว่านวนิยายในสมัยแรก ๆ และแปลจากวรรณกรรมชาติอื่น ๆ นอกจากของอังกฤษ เช่น สันติศิริ แปลจากเรื่องของเฟิร์ล เอส. บัค นักเขียน

ชาวจีน-อเมริกัน ประมูล อุณหภูมิละลายของ จอห์น สไตน์เบค นักเขียนอเมริกัน นอกจากนั้นในยุคนี้ยังมีการเริ่มต้นงานแปลวรรณกรรมแนวใหม่อีกแนวหนึ่งคือ วรรณกรรมสำหรับเด็ก ในช่วงหลัง พ.ศ.2515 ตลาดหนังสือแปลมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างน่าสนใจ หนังสือแปลทั้งนวนิยายและวิชาการมีแนวเพื่อการสร้างสรรค์ใหม่ เรียกว่า วรรณกรรมเพื่อชีวิต แต่หลังจากตุลาคม 2519 เป็นต้นมา ด้วยเหตุผลทางการเมือง และความเบื่อหน่ายในแนวการเขียนแบบข้าศึกของนวนิยายไทย ผู้อ่านจึงเปลี่ยนไปอ่านหนังสือแปลประเภท “ขายดี” หรือประเภทที่ความจริงที่มีลีลาการเขียนใหม่ ๆ และมีการพิมพ์หนังสือประเภทนี้ออกสู่ตลาด ซึ่งในจำนวนหนังสือประเภทขายดีนี้รวมถึงนวนิยายแปลด้วย เรียกว่าเป็น “ยุคทองแห่งการแปล” ในทำนองเดียวกันกับโลกตะวันตก (หอมหวล ชื่นจิตร, 2527)

นวนิยายแปลที่จัดอยู่ในประเภทหนังสือขายดีนั้นมักจะมีกลวิธีการเขียนที่หลากหลาย เนื้อเรื่องมักเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ นวนิยายนั้นอาจจะเกิดจากจินตนาการหรือความจริงผสมจินตนาการก็ได้ นักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของนวนิยายไว้ เพื่อยืนยันว่านวนิยายที่นักเขียนเขียนขึ้นนั้นมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับชีวิตทุกแง่มุมและกลวิธีการเขียนก็หลากหลาย ดังนี้

มูร์ฟรี (Murphy, 1972, pp. 127-132 อ้างถึงใน ไพโรจน์ บุญประกอบ, 2539) ได้แบ่งประเภทของนวนิยายโดยอาศัยเนื้อเรื่องและกลวิธีการแต่งเป็นหลัก ดังนี้

1. นวนิยายประเภทตัวเอกเป็นผู้ร้ายที่ทำความดี หรือประเภทผู้ร้ายผู้ดี (picaresque novel) นวนิยายประเภทนี้ตัวละครมักจะเป็นโจรหรือผู้ร้าย หรือเป็นบุคคลประเภท “เดนสังคม” แต่ก็จะมีธาตุดีอยู่ในตัว และในที่สุดได้ทำประโยชน์แก่สังคม เช่น เรื่อง Ovejón ของ Luis Manuel Urbaneja Achelpohl

2. นวนิยายจิตวิทยา (psychological novel) ตัวละครเอกในนวนิยายประเภทนี้จะเป็นคนประเภทที่ได้รับความกดดันจากบุคคลรอบข้าง สภาพแวดล้อมหรือสังคม จนกระทั่งเกิดความคับแค้นทางด้านอารมณ์ ทำให้มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมผิดไปจากมาตรฐานของสังคม เช่น เรื่อง The invisible wound ของ Karoly Kisfaludi

3. นวนิยายแนวสังคม (sociological novel) นวนิยายประเภทนี้เนื้อเรื่องจะสะท้อนปัญหาของผู้คนอันเนื่องมาจากระบบ ความเป็นไปและข้อขัดแย้งในสังคม เช่น เรื่อง Ashes for the wind ของ Hernando Tellez

4. นวนิยายผจญภัย (adventure novel) นวนิยายประเภทนี้ตัวเอกมักเป็นคนที่กล้าหาญ มีฝีมือในการต่อสู้และการเอาตัวรอดจากอุปสรรคความยากลำบากในสถานที่และสถานการณ์หน้าสิ่วหน้าขวานต่าง ๆ เช่น เรื่อง The boar hunt ของ Jose Vasconcelos
5. นวนิยายแสดงข้อคิด (novel of ideas) คือ นวนิยายที่ผู้เขียนมุ่งแสดงอุดมคติอันสูงส่ง อาจเป็นอุดมคติเกี่ยวกับชีวิต สังคม หรือทั้งสองอย่างผสมกันไปได้ เช่น เรื่อง The white lamb ของ Sero Khanzadian
6. นวนิยายอาชญากรรมและการสืบสวน (detective novel) คือ นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน เช่น เรื่อง The adventure of the six napoleons ของ Sir Arthur Conan Doyle
7. นวนิยายจารกรรม เช่น เรื่อง An agent named ridge ของ H.A.DeRosso
8. นวนิยายสงคราม (war novel) นวนิยายประเภทนี้เนื้อเรื่องเป็นการสู้รบทั้งในสนามรบและการสืบราชการลับเพื่อผลในการสงคราม เช่น เรื่อง War ของ Milovan Djilas
9. นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ (historical novel) คือนวนิยายที่ได้เค้าโครงเรื่องมาจากประวัติศาสตร์ เช่น เรื่อง The forty-seven ronins ของ A.B. Mitford
10. นวนิยายวิทยาศาสตร์ (scientific novel) นวนิยายประเภทนี้นำความรู้ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งจินตนาการที่มีพื้นฐานจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาผูกเป็นเนื้อเรื่อง เช่น เรื่อง Let's go to golgotha! ของ Garry Kilworth
11. นวนิยายลึกลับสยองขวัญและเหนือธรรมชาติ เช่น เรื่อง Rokuro-kubi ของ Lafcadio Hearn
12. นวนิยายท้องดินหรือลูกทุ่ง (novel of the Soil) คือนวนิยายที่ใช้ฉากชนบทตัวละครเอกเป็นชาวชนบท ข้อขัดแย้งในเรื่องเป็นได้ทั้งข้อขัดแย้งระหว่างกันเอง หรือข้อขัดแย้งกับ "คนกรุง" เช่น เรื่อง Drought ของ S.Raja Ratnam
13. นวนิยายตะวันตก คือนวนิยายที่เกี่ยวกับการบุกเบิกภาคตะวันตกของอเมริกา ชีวิตคนที่อยู่บริเวณนั้น ตัวละครมักเป็นเจ้าของปศุสัตว์ โคบาล พวกนอกกฎหมาย อินเดียนแดง เช่น เรื่อง Message delayed ของ Allan Vaughan Elston
14. นวนิยายประเภทความรัก (Romantic Novel) เนื้อเรื่องมักจะกล่าวถึงความรักต่างฐานะ ความเข้าใจผิดในความรัก พ่อแม่แหม่งอน เช่น เรื่อง The eyes of fu manchu ของ Arthur Sarsfield Ward

15. นวนิยายประเภทขบขัน (humour novel) เป็นนวนิยายที่มุ่งให้ความสนุกสนานด้วยอารมณ์ขัน อาจจะไม่มุ่งเนื้อหาสาระมากนัก เช่น เรื่อง The ransom of red chief ของ O. Henry

16. นวนิยายล้อเลียน เช่น เรื่อง The day the presidential candidate came to ciudad tamaulipas ของ Erskine Caldwell

17. นวนิยายการเมือง (political novel) คือ นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับลัทธิทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะเป็นความขัดแย้งทางแนวความคิด หรือความขัดแย้งที่เป็นรูปธรรมก็ได้ ผู้แต่งอาจจะสะท้อนภาพเฉย ๆ หรือเสนอแนะการแก้ไขด้วย เช่น เรื่อง The executioner ของ H.A. DeRosso

18. นวนิยายพ้อฝันหรือแฟนตาซี เช่น เรื่อง Hey you down there ของ Harold Rolseth

อย่างไรก็ตาม Murphy ได้กล่าวเตือนผู้อ่านนวนิยายว่า ไม่ควรที่กักเอาว่าเราสามารถจัดนวนิยายเข้าอยู่ในประเภทใดประเภทหนึ่งได้ทุกเรื่อง นวนิยายบางเรื่องไม่อาจเข้าอยู่ในประเภทใดได้เลย นอกจากนั้นนวนิยายบางเรื่องอาจเป็นได้มากกว่าหนึ่งประเภท เช่น เรื่อง The talisman ของ Sir Walter Scott เป็นได้ทั้งประเภโงิงประวัติศาสตร์และประเภทผจญภัย

สำหรับการเปลี่ยนนวนิยายนั้นถือเป็นการแปลแบบอิสระหรือการแปลแบบเอาความ ดังที่ สิทธา พินิจกุล (2542) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเปลี่ยนนวนิยายว่าเป็นงานที่ผู้อ่านมุ่งหวังที่จะได้รับความบันเทิง เพลิดเพลินเป็นส่วนใหญ่ การค้นหาความรู้และข้อมูลต่าง ๆ เป็นจุดประสงค์รองลงมา ดังนั้นจึงเหมาะสมสำหรับวิธีการแปลโดยนัย (หรือการแปลความหมาย) และวิธีแปลแบบตีความ ซึ่งการแปลโดยนัยหรือการแปลความหมายเป็นการแปลแบบอิสระ ผู้แปลอาจจะเพิ่มเติมคำอธิบายรายละเอียดบางประการที่ไม่ขัดกับต้นฉบับ หรืออาจตัดทอนข้อความที่ผู้แปลเห็นว่าไม่จำเป็นหรือไม่สื่อความหมายในภาษาฉบับแปลก็ได้ หรืออาจจะดัดแปลงให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในภาษาฉบับแปลก็ได้เช่นกัน นอกจากนี้หากจำเป็นผู้แปลอาจจะเสริมความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้อ่านโดยเขียนเป็นเชิงอรรถก็ได้ สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การรักษาความหมายเดิมไว้อย่างครบถ้วนถูกต้องไม่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งสามารถรักษารสของความหมายเดิมไว้ด้วย

ในการเปลี่ยนนวนิยายนั้น ผู้แปลจะต้องดำเนินตามกระบวนการแปลเพื่อที่จะรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และยังเป็นกรกระทำการตามแนวปฏิบัติในการแปลด้วย ซึ่งการเปลี่ยนนวนิยายนั้นจะดำเนินการตามขั้นตอน ตามที่ หอมหวล ชื่นจิตร (2527) กล่าวไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกหนังสือสำหรับแปล โดยเลือกเรื่องที่ชอบหรือเลือกตามที่สำนักพิมพ์ต้องการ และเลือกเรื่องที่มีลักษณะตรงกับความถนัดและบุคลิกของตน

ขั้นที่ 2 การศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่แปล คือ การศึกษาผู้เขียน ศึกษาและวิเคราะห์ตัวละครในเรื่อง ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากสภาพความเป็นจริง และแหล่งความรู้ เพื่อถ่ายทอดความหมายออกมาให้ชัดเจน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ภาษาและกำหนดคำเทียบ โดยในการวิเคราะห์ภาษานั้นจะวิเคราะห์และถ่ายทอดความหมายจากระบบเสียง ความในปริบท บทสนทนา ความหมายแฝง ประโยคเปรียบเทียบ คำทางวัฒนธรรม และโครงสร้าง ส่วนการกำหนดคำเทียบ จะคำนึงถึงลักษณะของลีลาการเขียน (style) สัมผัส (tone) ของภาษาต้นฉบับ บุคลิกของตัวละคร และลักษณะทางสังคมวิทยาของภาษา เลือกคำที่เหมาะสมกับระดับสังคมของตัวละคร

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบ เป็นขั้นสุดท้ายของการแปล ผู้แปลควรตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดทางด้านความถูกต้องและลีลาการเขียนอีกครั้งหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนของการแปลนวนิยาย คือ ควรเลือกหนังสือแปลที่ชอบหรือมีลักษณะตรงกับความถนัดของผู้แปล หรืออาจเลือกตามที่สำนักพิมพ์ต้องการ จากนั้นจึงศึกษาและวิเคราะห์เรื่องที่แปล เช่น ศึกษาถึงผู้เขียน ตัวละครในเรื่อง เพื่อให้เข้าใจความหมายและถ่ายทอดความหมายนั้นออกมาให้ชัดเจนกับต้นฉบับ นอกจากนั้นยังต้องวิเคราะห์ในแง่ของภาษา รวมถึงการกำหนดคำเทียบ เพื่อให้คำที่ได้มีความหมายเหมาะสมและชัดเจนกันระหว่างสองภาษา ขั้นสุดท้ายของการแปลคือการตรวจสอบฉบับแปลทั้งด้านความถูกต้องและลีลาการเขียน

เครื่องหมายวรรคตอน

เครื่องหมายวรรคตอนเป็นเครื่องหมายที่ช่วยทำให้ความหมายของข้อความกระจ่างชัดในภาษาพูด ผู้พูดสามารถหยุดเว้นระยะระหว่างคำหรือ วลี หรือใช้ทำทาง เน้นเสียง โดยออกเสียงสูงต่ำ เพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจความหมาย ส่วนภาษาเขียนนั้น เครื่องหมายวรรคตอนจะช่วยให้เข้าใจข้อความ และไม่ว่าผู้อ่านจะอ่านออกเสียงหรืออ่านในใจ การออกเสียงหรือการกวาดสายตาก็ต้องมีการหยุดพัก ซึ่งเครื่องหมายวรรคตอนก็ทำหน้าที่นี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความได้ถูกต้อง

หน้าที่การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวการใช้เครื่องหมายวรรคตอนของจารย์วี (Jarvie, 1999 อ้างอิงจาก อรรถธร นาวายุทธ, 2542) พบว่าเครื่องหมายวรรคตอนที่สามารถถ่ายทอดความหมายได้ทั้ง 6 ชนิดนั้นแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย

เครื่องหมายจุลภาค เครื่องหมายทวิภาค เครื่องหมายอัฒภาค และเครื่องหมาย เส้นขีดยาว ซึ่งมีหน้าที่หลักในการใช้ตรงกัน ส่วนกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยเครื่องหมายปรีศนี และเครื่องหมายอัศเจรีย์ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการใช้ตรงกันเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ยึดถือหน้าที่หลักของเครื่องหมายวรรคตอนเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดของหน้าที่หลัก รวมทั้งตัวอย่างของข้อความต้นฉบับและข้อความฉบับแปลเพื่อแสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนดังนี้

เครื่องหมายจุลภาค ใช้ทำหน้าที่หลักดังนี้

1. ใช้จุลภาคกับอนุประโยคเพื่ออธิบายความหมายภายในประโยค หรือใช้จุลภาคเพื่อคั่นหน้าและหลังส่วนที่มาขยาย (appositive)

ตัวอย่าง

Occasionally one comes across parents who take the opposite line, who show no interest at all in their children, and these of course are far worse than the doing ones. Mr. and Mrs. Wormwood were two such parents. They had a son called Michael and a daughter called Matilda, and the parents looked upon Matilda in particular as nothing more than a scab. A scab is something you have to put up with until the time comes when you can pick it off and flick it away.

บางครั้งบางครั้ง ครูก็จเจอพ่อแม่ประเภทตรงข้ามเลย คือไม่แสดงความสนใจลูกของตน แม้แต่น้อยและพ่อแม่ประเภทนี้ยิ่งแย่กว่าประเภทหลงรักลูก นายและนางเวิร์มวูดเป็นพ่อแม่ประเภทดังกล่าว ทั้งสองมีลูกชายชื่อไมเคิล และลูกสาวชื่อมาทิลดา ทั้งพ่อและแม่ไม่เห็นวามาทิลดาสำคัญเป็นพิเศษแต่อย่างใดเปรียบได้กับสะเก็ดแผลเท่านั้น สะเก็ดแผลก็คือสิ่งที่คุณจำต้องทนมีไว้จนกว่าจะถึงเวลาที่คุณลอกมันออกสลัดทิ้งไปได้

(มาทิลดา)

2. ใช้จุลภาคเพื่อแยกคำหรือกลุ่มคำพวกเดียวกันที่เรียงลำดับเป็นรายการไม่ว่าจะเป็นคำนาม คำกริยา หรือคำคุณศัพท์อาจขึ้นต้นด้วยคำว่า namely, as follows, the following เป็นต้น

ตัวอย่าง

For her pressed-flower decorations, Mother takes a plastic sheet with her everywhere which she uses to cover a desk or table found in her room. She can work on any kind of desk or table whatsoever. She has a complete set of equipment with her, namely, stacks of newsprint containing the flowers pressed from Switzerland, scissors,

some glue, palm leaves, tricoloured threads, and a roll of polythene material to cover the book-marks with.

สำหรับภาพดอกไม้ นั้นแม่จะนำผ้าพลาสติกไปด้วยหนึ่งท่อนทุกแห่งเพื่อปูโต๊ะทำงานที่เขาจัดไว้ให้ โต๊ะจะเป็นอย่างไรก็ตามท่านก็ใช้ได้เสมอ ท่านจะเอาอุปกรณ์ครบชุดไปด้วย คือ ชุดหนังสือพิมพ์ที่เป็นที่เก็บดอกไม้ที่ทับแห้งมาจากสวีตเซอร์แลนด์ กรรไกร กาว ใบลาน ด้าย สีธงชาติ กระดาษพลาสติกสำหรับหุ้ม

(เวลาเป็นของมีค่า)

3. ใช้จุลภาคเพื่อทำหน้าที่แทนคำสันธาน ที่ใช้เชื่อมข้อความที่คล้ายตามกัน ชัดแย้งกัน เป็นเหตุผลกัน และเลือกเอา

ตัวอย่าง

College is the biggest strangest place—I get lost whenever I leave my room. I will write you a description later when my mind is more settled; I will also tell you about my lessons. Classes don't begin until Monday morning, and this is Saturday night. But I wanted to write a letter first just so that you could get to know me.

ดิฉันรู้สึกว่าวิทยาลัยแห่งนี้ใหญ่ที่สุด และเป็นสถานที่ซึ่งชวนให้หลงทางง่ายที่สุด ดิฉันหลงทางทุกครั้งที่ออกจากห้องพัก ดิฉันจะอธิบายถึงแผนผังของสถานที่ที่หลัง เมื่อรู้สึกว่ สับสนน้อยกว่านี้ และจะได้รายงานเกี่ยวกับการเรียนด้วยคะ จะเริ่มเปิดเรียนในเช้าวันจันทร์นี้ ขณะนี้เป็นตอนกลางคืนวันเสาร์ แต่ดิฉันใคร่จะเขียนจดหมายสักฉบับหนึ่งก่อน เพื่อให้คุ้นเคย

(คุณพ่อชายาว)

เครื่องหมายทวิภาค ใช้ทำหน้าที่หลักดังนี้

1. ใช้ทวิภาคนำหน้าส่วนขยายของประโยคเพื่ออธิบายหรือขยายข้อความที่อยู่ข้างหน้า

ตัวอย่าง

I haven't made any great scientific discoveries, but Mr. Whitson's class gave me and my classmates something just as important: the courage to look people in the eye and tell them they are wrong. He also showed us that you can have fun doing it.

Not everyone sees the value in this. I once told an elementary-school teacher about Mr. Whitson. The teacher was appalled. "He shouldn't have tricked you like that," he said. I looked that teacher right in the eye and told him he was wrong.

ผมไม่ได้ค้นพบอะไรยิ่งใหญ่ทางวิทยาศาสตร์ แต่การเรียนรู้กับครูวิตสันให้อะไรบางอย่างกับผมและเพื่อน ๆ ที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน **อันได้แก่** ความกล้าที่จะมองหน้าคนอื่นแล้วบอกอย่างเต็มปากเต็มคำว่าเขาผิด ครูยังแสดงให้เห็นให้เราเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสนุกกันได้ด้วย

ไม่ใช่ว่าทุกคนจะเห็นคุณค่าของการกระทำแบบนี้ ผมเคยเล่าเรื่องครูวิตสันให้ครูโรงเรียนประถมคนหนึ่งฟัง ครูคนนั้นทำท่าตกใจ “เขาไม่น่าแกล้งคุณอย่างนั้นเลย” ครูคนนั้นบอก ผมมองหน้าครูคนนั้นและบอกไปว่าเขานั้นแหละผิด

(รีดเดอร์ ไดเจสท์, ครูยอดเยี่ยมที่สุดของผม)

2. ใช้ทวิภาคเพื่อแยกรายการจากข้อความข้างหน้าที่มีคำว่า as follows, the following, including เป็นต้น

ตัวอย่าง

The introduction of GMOs crops on a commercial basis through liberal planting may cause ecological imbalance once occurring locally, leading to global impact very rapidly. The growing of GMOs outside experiment plots did happen and cannot be recalled while the research on its impact on environment has been carried out for only a few years. The impact can be classified into 2 aspects: **[]** Impact on health, and impact on environment.

การนำพืชตัดแต่งพันธุกรรมมาใช้ในเชิงพาณิชย์ โดยการปลูกอย่างเสรี อาจทำให้เกิดการเสียสมดุลหรือปัญหาทางนิเวศที่เคยเกิดขึ้นในระดับท้องถิ่น ขยายผลกระทบไปถึงระดับโลกในเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากการนำพืชตัดต่อพันธุกรรมไปปลูกนอกแปลงทดลองเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นแล้วไม่สามารถย้อนกลับได้ ในขณะที่งานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของพืชและอาหารแปลงพันธุกรรมที่มีต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่งทำกันในช่วง 2-3 ปีมานี้เอง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแบ่งได้เป็น 2 ด้าน**คือ** ผลกระทบต่อสุขภาพ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(สื่อพลัง 8 (1))

3. ใช้ทวิภาคเพื่อทำหน้าที่แทนคำสันธาน ที่ใช้เชื่อมข้อความที่คล้ายตามกัน ชัดแย้งกัน เป็นเหตุผลกัน และเลือกเอา

ตัวอย่าง

Manufacturers and exporters must, therefore, assure their customers about product quality. In the face of tough competition, various countries-especially developed ones like the United States, European Union nations and Japan-have set high quality standards for imports. So in order to survive, manufacturers must increase quality while

simultaneously reducing costs. Quality is, therefore, not an option: it spells survival.

Manufacturers have to be able to satisfy customers in five key areas. These are product quality; competitive costs; prompt delivery; user safety; and-increasingly-equitable and responsible treatment of employees.

เมื่อการแข่งขันกันในตลาดโลกทวีความรุนแรง จึงได้มีการกำหนดมาตรฐานสินค้าในการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ ไว้สูงมาก โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป และประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น หากสินค้าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็จะขายไม่ได้ ทางรอดของผู้ประกอบการ คือ ต้องเพิ่มคุณภาพ ขณะเดียวกันต้องลดต้นทุนในการผลิต เพราะฉะนั้น คุณภาพไม่ใช่ทางเลือก แต่คือความอยู่รอด ผู้ผลิตจะสร้างความพอใจให้ลูกค้า โดยองค์ประกอบที่ถือว่าเป็นความหมายของคุณภาพ 5 ประการ คือ คุณภาพสินค้าต้นทุน การแข่งขัน การส่งมอบสินค้าภายในเวลาดำหนด ความปลอดภัยของผู้ใช้ และการปฏิบัติต่อพนักงานด้วยความรับผิดชอบและความเป็นธรรม

(กนิรี 14(4))

เครื่องหมายอัฒภาค ใช้ทำหน้าที่หลักดังนี้

1. ใช้อัฒภาคนำหน้าส่วนขยายของประโยคเพื่อทำหน้าที่อธิบายความหรือขยายความ

ตัวอย่าง

I have fallen asleep in school when I was a student, not because it was the teacher's fault for speaking in monotone all the time, but mostly because I stayed up late writing my report at the last minute or watching The Tonight Show with Jay Leno past midnight. So when this first happened to me, a student leaning in a 45-degree angle in his chair, while his head rolled like a loose bowling ball, mouth hanging open and saliva dripping like a baby, I didn't take this personally. If I were a young man in a military academy forced to wake up every morning at 5:15 a.m., run and march before breakfast and then were allowed to finally rest at 8 a.m. in a classroom talking about English, I too would be in the same position.

ปิ๊อปเองก็เคยหลับในห้องเรียนเมื่อตอนที่ปิ๊อปเป็นนักเรียน ไม่ใช่ความผิดของครูหรือนะคะที่พูดเป็นเสียงระดับเดียวกันตลอดเวลา แต่เป็นเพราะส่วนมากปิ๊อปจะนอนดึก เพื่อเขียนรายงานในวิชาที่ลุดท้าย หรือไม่ก็ดูรายการ "ทูไนท์ โชว์" ของเจย์ ลีโน จนเลยเที่ยงคืนค่ะ ดังนั้นเมื่อ

ป๊อปเจอเหตุการณ์แบบนี้ครั้งแรก คือที่ป๊อปเห็นนักเรียนเริ่มนั่งเอนสืบลีบห่าองศาแล้วศิระของเขาเริ่มพับไปมาเหมือนลูกโบว์ลิ่งที่กลิ้งหลุน ๆ ปากเริ่มอ้า น้ำลายเริ่มหยดลงมาเหมือนเด็กทารก ป๊อปไม่ถือสาอะไรหรอกค่ะ ถ้าหากว่าป๊อปเป็นเด็กหนุ่มในโรงเรียนนายร้อย ๆ ที่ต้องถูกบังคับให้ตื่นแต่ตีห้าลิบห่านาที่ทุกเช้า ต้องวิ่ง หรือไม่ก็เดินสวนสนามก่อนอาหารเช้า แล้วหลังจากนั้นก็ได้รับอนุญาตให้พักเมื่อเวลาแปดนาฬิกาในห้องเรียน แล้วเรียนภาษาอังกฤษ

(คู่คุยคู่คิด 2)

2. ใช้อัตถภาคเพื่อทำหน้าที่เป็นการแสดงรายการ โดยอาจมีคำว่า the following, for example, these เป็นต้น

ตัวอย่าง

The artefacts displayed here have come from various origins. Some were donated by Somdej Phra Maha Viravong, while others come from the archaeological site at Nakhon Ratchasima and many provinces nearby as well as from donations by residents. These artefacts, for example: the Buddha Images, idols, parts of architectural decorations and antiques, aged from the Pre-historic, Dvaravati, Ayutthaya and Rattanakosin.

โบราณวัตถุที่จัดแสดงอยู่ในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งสมเด็จพระมหาธีรวงศ์มอบให้มาแต่เดิมนอกนั้นกรมศิลปากรได้จากการสำรวจขุดค้นในเขตจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งที่ได้รับจากประชาชน อาทิ พระพุทธรูป เทวรูป รูปเคารพทางศาสนา ชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมต่าง ๆ สิ่งของเครื่องใช้โบราณซึ่งหลาย ๆ ชิ้นก็ไม่มีให้ชมที่อื่น โบราณวัตถุเหล่านี้มีอายุตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ทวารวดี อยุธยา และรัตนโกสินทร์

(กินรี 15(8))

3. ใช้อัตถภาคแทนคำสันธาน ที่ใช้เชื่อมข้อความที่คล้ายตามกัน ขัดแย้งกัน เป็นเหตุผลกัน และเลือกเอา

ตัวอย่าง

A desire for education reform has happened weakly many times in our country but these changes are not away from looking at education as a tool in modifying population appropriately with the state. Past changes are only expansion of opportunities from 7 years of compulsory education to 9 years; new departments were set up with new regulations. However, these changes to minor components cannot make Thai education step away from original problems. Today Thai education system

was criticized by foreign research as “the worst” in Asia. We have to seriously review problems to create right view or correct understanding.

กระแสความต้องการปฏิรูปการศึกษา เคยเกิดขึ้นอย่างแผ่วางหลายครั้งแล้วในบ้านเรา แต่ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังไม่พ้นจากการมองการศึกษาในฐานะเครื่องมือการปรับแต่งประชากรให้เหมาะแก่รัฐ ความเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมาจึงเป็นเพียงการขยายโอกาสทางการศึกษา ภาควัฒนจาก 7 ปีเป็น 9 ปี และการจัดตั้งกรมกองใหม่ ๆ ระเบียบการใหม่ ๆ เสียส่วนใหญ่ แต่การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ ไม่สามารถทำให้การศึกษาไทยก้าวพ้นไปจากบ่วงปัญหาเดิม จนถึงวันนี้ ที่ระบบการศึกษาไทยถูกงานวิจัยวิชาการของต่างประเทศ ระบุว่า “แย่” ที่สุดในเอเชีย เราคงต้องทบทวนปัญหาที่ดำรงอยู่อย่างจริงจัง เพื่อสร้างสัมมาพหุทัศนะ หรือความเข้าใจที่ถูกต้องเสียก่อน

(สื่อพลัง 8(1))

เครื่องหมายเส้นขีดยาว ใช้ทำหน้าที่หลักดังนี้

1. ให้เส้นขีดยาวนำหน้าส่วนขยายของประโยคเพื่อทำหน้าที่อธิบายหรือขยายความ ตัวอย่าง

The Puerto Rican Kid wore a complete cowboy outfit a green hat with white braid, guns, chaps, spurs, boots, and gauntlets-but he couldn't speak any English. Rogin unhooked the cellophane bag of hard circular cookies and gave it to him. The boy tore the cellophane with his teeth and began to chew one of those dry chocolate discs. Rogin recognized his state-the energetic dream of childhood. Once, he, too, had found these dry biscuits delicious. It would have bored him now to eat one.

เด็กชาว เปอร์โตริกัน คนนี้ สวมเครื่องแต่งตัวความบอยเต็มยศทีเดียว คือ สวมหมวกสีเขียวที่มีที่คาดคางสีขาว มีปืน ใส่กางเกงหนัง มีสเปร์ที่รองเท้า สวมรองเท้าบูท และสวมถุงมือหนัง แต่ว่าเขาพูดภาษาอังกฤษไม่ได้เลย โรจินดึงถุงใส่คุกกี้ก็ออกจากซองก็ยัดและส่งให้เด็กคนนั้นไป เมื่อได้รับคุกกี้แล้ว แกกใช้ฟันจิกคุกกี้ แล้วก็เริ่มเคี้ยวขนมชอกโกแลตอันกลม ๆ แห้ง ๆ โรจินยังจำสภาพของเขาได้ ความไฝฝืนอันมีพลังสูงส่งในวัยเด็ก ครั้งหนึ่งเขาก็เคยรู้สึกว่ามีสิทธิ์แห่ง ๆ เหล่านี้ เฮอร์คือร้อยด้วยเหมือนกัน แต่ขณะนี้มันทำให้เขาเบื่อที่จะกินขนมนี้แม้แต่เพียงอันเดียว

(A Father-To-Be by Saul Bellow อ้างถึงใน ปรีชา อุณรัตน์)

2. ใช้เส้นชีดยาวเพื่อทำหน้าที่เป็นการแสดงรายการ
ตัวอย่าง

In the U.S. and at the Miss Universe pageant, they have stopped announcing measurements and allow the judges to see with their own eyes the women's "physical fitness," not numbers that really don't add up. There really should be no standard because everyone's structure is different ☐ bone density, mass, height.

ในสหรัฐฯ และบนเวทีประกวดนางงามจักรวาลนั้น เขาเลิกการประกาศสัดส่วนกันแล้ว และเขาจะปล่อยให้เป็นเรื่องของสายตากรรมการที่จะตัดสินเองว่าผู้เข้าประกวดมีร่างกายสมบูรณ์เพียงไหน ไม่ใช่ใช้ตัวเลขที่ไม่มีเหตุผลเป็นเครื่องวัด เพราะแต่ละคนก็มีโครงสร้างทางร่างกายต่างกันไป ☐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความแน่นหนาของกระดูก รูปร่าง หรือความสูง

(คู่คุยคู่คิด 1)

3. ใช้เส้นชีดยาวเพื่อทำหน้าที่แทนคำสันธาน ที่ใช้เชื่อมข้อความที่คล้ายตามกัน ชัด
แย้งกัน เป็นเหตุผลกัน และเลือกเอา

ตัวอย่าง

"Your feet? But surely you have been careless, then. I gave you twenty pairs of shoes. You have not chosen wisely."

"He does not draw the outside ☐ it's the bones he draws, all crooked."

"Bones! Who has seen the bones in a woman's foot? Can a man's eyes pierce the flesh?"

"His can because he is a Western doctor, he says."

"Ai-ya, my poor child!" My mother lay back again, sighing, and shook her head. "If he knows Western magic——"

"เท้าของคุณะรีน่าเกลียด? ลูกต้องเดินแล้วเน่ ๆ ที่เดียว ถ้าเช่นนั้นละก็ แม่มอบรองเท้าให้ไปตั้งยี่สิบคู่ ลูกไม่รู้จักเลือกใ้ไหนะซี"

เขาไม่ได้วาดรูปภายนอกเท้าหรอก ☐ แต่เป็นรูปกระดูกงอหักไปหมด!"

"กระดูก! ใครบ้างจะได้เคยเห็นกระดูกที่เท้าของผู้หญิง? นัยน์ตาผู้ชายจะแลทะลุเนื้อหนังเข้าไปได้อย่างไร?"

"นัยน์ตาเขาเห็นจะทำได้ เพราะเขาบอกว่าเขาเป็นนายแพทย์แผนตะวันตก"

“พุทโธเอ๋ย ลูกเอ๋ยลูก!” คุณแม่จ้องหน้าฉันหงายหลังลงนอนตามเดิม ถอนใจใหญ่ แล้วส่ายหน้า “ถ้าเขาจะรู้จักมายากลแบบตะวันตก”

(ทาสประเพณี)

เครื่องหมายปริศนี ใช้ทำหน้าที่ดังนี้

1. ใช้ปริศนี ในประโยคคำถามที่แสดงถึงความไม่แน่ใจ หรือประหลาดใจ โดยจะขึ้นต้นประโยคด้วยหน่วยคำถาม ได้แก่ who, what, when, where, why, how

ตัวอย่าง

‘Why is he weeping?’ asked a little Green Lizard, as he ran past him with his tail in the air.

‘Why, indeed?’ said a Butterfly, who was fluttering about after a sunbeam.

‘Why, indeed?’ whispered a Daisy to his neighbour, in a soft, low voice.

‘He is weeping for a red rose,’ said the Nightingale.

‘For a red rose?’ they cried; ‘how very ridiculous!’ and the little Lizard, who was something of a cynic, laughed outright.

“เขาร้องให้ทำ **อะไร**?” เจ้ากิ้งก่าสีเขียวเล็ก ๆ ถามขึ้นในขณะที่มันวิ่งหูหึ่งผ่านไป

“นั่นสิ ร้องทำไม?” ผีเสื้อก็เอ่ยขึ้นขณะที่บินว่อนเล่นกับลำแสงแดด

“เขาร้องให้หาดอกกุหลาบแดงสักดอกหนึ่ง” นกไนติงเกลบอก

“หากุหลาบแดงดอกหนึ่ง!” ต่างก็ร้องขึ้น “น่าขันเสียจริง!” ครั้นแล้วเจ้ากิ้งก่าตัวน้อยซึ่งซึ่มักมีนิสัยเห็นขันขำเยาะอยู่ในตัวก็หัวเราะลั่นออกมา

(นกไนติงเกลและดอกกุหลาบ)

2. ใช้ปริศนี ในประโยคคำถามที่แสดงถึงความไม่แน่ใจ หรือประหลาดใจ โดยคำถามจะขึ้นต้นด้วยคำกริยา ได้แก่ have, has, had, is, am, are, do, does, did, will, would, can, could, may, might

ตัวอย่าง

‘Sit down, Jerusha, I have something to say to you.’

Jerusha dropped into the nearest chair and waited with a touch of anxiety. A car went past the window; Mrs. Lippett looked after it.

‘Did you notice the gentleman who has just gone?’

‘I saw his back.’

'He is one of our richest Trustees, and has given large sums of money to the orphanage. I cannot give his name; he must be unknown.'

"นังลงลิ เจอรูซา ฉันมีอะไรจะพูดกับเธอ" แม่บ้านพูดอย่างอารมณ์ดี
 เจอรูซานังลงบนเก้าอี้ที่อยู่ใกล้ตัวที่สุด และรอคอยด้วยความรู้สึกที่ว่าหายใจไม่ทั่วท้อง
 ขณะนั้น รถคันที่มนุษย์ตัวยาวที่สุดในโลกเข้าไปนั่ง กำลังแล่นผ่านหน้าต่าง นางลิปเบิท
 มองตามรถคันนั้น

"เธอดังเกตเห็นสุภาพบุรุษที่เพิ่งออกไปนั่นหรือเปล่า"

"ดิฉันเห็นด้านหลังของเขาค่ะ"

"ชายผู้นี้เป็นกรรมการบริหารที่มั่งคั่งของสถานกำพร้าของเรา และเคยให้เงินครั้งละ
 มาก ๆ เพื่ออุดหนุนช่วยเหลือ ฉันไม่อยู่ในฐานะที่จะเอ่ยชื่อของเขา- -เขามีเงื่อนไขพิเศษว่า จะ
 ต้องปิดบังชื่อของเขาไว้เป็นความลับ"

(คุณพ่อชายาว)

3. ใช้ปรัศนี ในประโยคคำถามที่แสดงถึงความไม่แน่ใจ หรือประหลาดใจ โดยอาจอยู่ใน
 รูปคำ วลี หรือประโยคบอกเล่า

ตัวอย่าง

Mrs. Phelps, who had been watching her with fascination for the past few weeks, now got up from her desk and went over to her. "Can I help you, Matilda?" she asked.

"I'm wondering what to read next," Matilda said. "I've finished all the children's books."

"You mean you've looked at the pictures?"

"Yes, but I've read the books as well."

นางเฟลป์สเฝ้ามองเด็กหญิงคนนี้ด้วยความสนใจตลอดเวลาหลายสัปดาห์ที่ผ่านมา จึง
 ลุกจากโต๊ะทำงานเดินไปหา

"มาทิลดา ให้ฉันช่วยหนูไหมจ๊ะ" นางถาม

"หนูไม่แน่ใจว่าจะอ่านเรื่องอะไรต่อไปดีนะคะ- -หนูอ่านหนังสือเด็กหมดทุกเล่มแล้ว"

มาทิลดาตอบ

“หมายความว่าดูรูปหมดทุกเล่มแล้วนะเธอ”

“ค่ะ แต่หนูอ่านเรื่องด้วย”

(มาทิลดา)

เครื่องหมายอัศเจรีย์ ใช้ทำหน้าที่หลักดังนี้

1. ใช้อัศเจรีย์ เพื่อบ่งชี้ข้อความ หรือย้าอารมณ์ ความรู้สึกให้หนักแน่นยิ่งขึ้น บางครั้ง
ถือเป็นประโยคได้ ไม่ว่าจะใช้ในรูปของคำสั้น ๆ ประโยคยาว ๆ หรือข้อความที่ไม่สมบูรณ์
ตัวอย่าง

‘Look, look!’ cried the Tree, ‘the rose is finished now’; but the Nightingale made
no answer, for she was lying dead in the long grass, with the thorn in her heart.

And at noon the Student opened his window and looked out.

‘Why, what a wonderful piece of luck!’ he cried; ‘here is a red rose! I have
never seen any rose like it in all my life, it is so beautiful that I am sure it has a ling Latin
name’; and he leaned down and plucked it.

Then he put on his hat, and ran up to the Professor's house with the rose in his
hand.

“ดูซิ ดูซิ” ต้นกุหลาบร้อง “ดอกกุหลาบเสร็จแล้ว” แต่หามีคำตอบจากนกน้อยไม่ เพราะ
นางตกลงมานอนตายอยู่บนหญ้าสูง มีหนามแหลมเสียบสันทนต์แน่นคาอยู่ที่ทรวงอก

และเมื่อเวลาเที่ยงวัน หนูนักศึกษาก็เผยหน้าต่างห้องออกเยี่ยมมองลงมา

“อะไรกันนี้ ช่างโชคชะตาอะไรอย่างนี้” เขาร้องขึ้น “นี่กุหลาบสีแดงนี่นะ ฉันไม่เคย
เห็นกุหลาบอะไรอย่างนี้เลยในชีวิต สวยเสียจนฉันว่ามันจะต้องมีชื่อเป็นภาษาละตินยาวเหยียดที่
เดียว” แล้วชายหนุ่มก็ก้มลงมาเด็ดเอาดอกกุหลาบไป

(นกไนติงเกลและดอกกุหลาบ)

การถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอน การถ่ายทอดความหมาย
ของเครื่องหมายวรรคตอนภาษาอังกฤษเป็นถ้อยคำแปลในภาษาไทย คือการหาถ้อยคำแปลภาษา
ไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกับความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนภาษาอังกฤษ ซึ่งการใช้
ถ้อยคำที่มีความหมายเทียบเคียงนั้นก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองของผู้อ่านฉบับแปลที่เทียบเคียง
กับผู้อ่านต้นฉบับด้วย อาจกล่าวได้ว่าการเทียบเคียงในด้านความหมายมีความจำเป็นต่อการแปล
ดังที่ นิวมาร์ก (Newmark, 1988) กล่าวว่าความหมายเทียบเคียงกัน (equivalent in meaning) นี้
ถือเป็นเกณฑ์ที่พึงใช้ถึงงานแปลที่มีประสิทธิภาพได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นข้อความประเภทใด ถ้า

161239

๐
๔๘๑.๑
๕ ๓๘๑๐
๐

สามารถรักษาความหมายเทียบเคียงในฉบับแปลได้ ทั้งในเรื่องของการใช้ถ้อยคำที่เทียบเคียง หรือ การรักษาปฏิกิริยาหรือผลตอบสนองที่ผู้อ่านฉบับแปลมีเทียบเคียงกับผู้อ่านต้นฉบับงานแปลชิ้น นั้นก็จะมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นในการถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนภาษาอังกฤษเป็นถ้อยคำ แปลภาษาไทย จะต้องคำนึงถึงการหาถ้อยคำแปลที่มีความหมายเทียบเคียง โดยพิจารณาจาก หน้าที่การใช้เครื่องหมายวรรคตอนเป็นเกณฑ์ในการเลือกหาถ้อยคำแปลนั่นเอง ในเรื่องการถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนนี้ นักแปลของไทยหลายท่าน เช่น ปรีชา อุณรัตน์ (2531) วรรณท วิมลเฉลา (2535) สิทธา พินิจภูวดล (2542) และสัญญาวิ สายบัว (2540) ได้กล่าว ถึงการถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนและยกตัวอย่างประโยคที่มีการถ่ายทอด ความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนไว้ ดังนี้

เครื่องหมายจุลภาค (,) นั้นมีหน้าที่การใช้หลายประการ เวลาแปลต้องพิจารณาหน้าที่ ของจุลภาคให้ถูกต้องด้วย เช่น ถ้าใช้จุลภาคเพื่อขยายความ หรือเชื่อมความ ก็อาจจะแปลว่า ที่ ซึ่ง อัน ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ในภาษาไทย หรือแปลว่า ผู้ที่ ผู้ซึ่ง ซึ่งเป็นคำสรรพนามในภาษาไทย ตัวอย่าง เช่น "Mr. Rogers, the secretary, is two hours late." แปลว่า "คุณรอชเชอร์ซึ่งเป็นเลขาธิการ มาสายสองชั่วโมง" แต่ถ้าใช้คั่นคำ ก็ไม่ต้องแปล เช่น "Out of funds, unlucky in love, afraid to face the future alone, the young man decided to return to his parents' farm." จะแปลได้ว่า "ชายหนุ่มตัดสินใจที่จะกลับไปยังไร่ของพ่อแม่ เนื่องจากขาดเงินทุน ผิดหวังในความรัก และ หวาดกลัวที่จะเผชิญกับอนาคตตามลำพัง"

เครื่องหมายอัฒภาค (;) ใช้แยกอนุพจน์ที่เป็นอิสระ (Independent clauses) ออกจาก กันในกรณีที่ไม่ได้ใช้คำสันธาน ดังนั้นเมื่อแปลข้อความภาษาอังกฤษที่มีลักษณะนี้จึงควรเติม คำสันธานลงไปในประโยคภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นคำสันธานที่ใช้เชื่อมความคล้ายตามกัน ข้อความที่ขัดแย้งกัน ข้อความที่เป็นเหตุผลกัน หรือข้อความที่เลือกเอา โดยพิจารณาให้คำสันธาน นั้นเหมาะสมกับความหมายของอนุประโยคทั้งสอง เช่น "The children waited at the train station; the bus had left them there early." จึงแปลได้ว่า "เด็ก ๆ คอยอยู่ที่สถานีรถไฟ เพราะรถประจำ ทางมาส่งพวกเขาไว้ที่นั่นตั้งแต่เช้าตรู่" ในประโยคนี้ใช้คำสันธาน "เพราะ" เนื่องจากข้อความใน ประโยคเป็นเหตุเป็นผลกัน หรือ ตัวอย่างเช่น "I was willing to compromise; you were not." คำแปลคือ "ฉันเต็มใจที่จะประนีประนอม แต่เธอไม่เลย" จะเห็นว่าในประโยคนี้ เครื่องหมาย อัฒภาคใช้แทนสันธานที่เชื่อมอนุประโยคที่มีความหมายขัดแย้งกัน ดังนั้นเมื่อแปลเป็นภาษาไทย จึงใช้คำว่า "แต่"

ส่วนเครื่องหมายทวิภาค (:) นั้น ผู้เขียนจะใช้เมื่อต้องการอธิบาย ให้รายละเอียด ดังนั้น เวลาแปลเป็นภาษาไทย จึงแปลว่า **นั่นคือ คือ ได้แก่ มี** ซึ่งเป็นคำบุพบทในภาษาไทย เช่น “We need two kinds of support: economic and political.” คำแปลคือ “เราต้องการการสนับสนุนสองด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ กับ การเมือง” หรือ “The lawyer wants the following information: exactly where Harriet fell, what happened to the broken snow shovel, who was shoveling snow, when the accident occurred.” คำแปลคือ “ทนายความต้องการทราบรายละเอียดต่าง ๆ **ได้แก่** ตำแหน่งที่แฮเรียดล้มลง มีอะไรเกิดขึ้นกับพลั่วตักหิมะที่หัก ใครกำลังตักหิมะอยู่ในขณะนั้น และอุบัติเหตุเกิดขึ้นตอนไหน” บางครั้งอาจจะไม่ต้องแปลเครื่องหมายทวิภาค ผู้แปลจะเขียนหรือไม่เขียนไว้ในบทแปลก็ได้ ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะรักษาเครื่องหมายนี้ไว้เมื่ออยู่ในชื่อเรื่องหรือหัวข้อย่อยของเรื่อง เช่น “Tolerance : the threshold of peace”

“ชั้นตรีธรรม : ประตุสุลันติภาพ”

เครื่องหมายเส้นขีดยาวก็เช่นเดียวกัน มักใช้เพื่ออธิบายข้อความ คือใช้แทนคำว่า “that is” หรือข้อความคล้าย ๆ กันนี้ เวลาแปลควรใช้คำว่า **นั่นคือ** ซึ่งเป็นคำบุพบทในภาษาไทย เช่น “Susie let her new friend look at her very precious treasure **□** a new doll – she got as her birthday present.” คำแปลคือ “ซูซีให้เพื่อนคนใหม่ดูของที่มีค่ายิ่งของเธอ **นั่นคือ** ตุ๊กตาดาวใหม่ที่เธอได้รับเมื่อครบรอบวันเกิด” หรือใช้ขยายความ เช่น “My brother introduced me to his fiancée **□** a teacher and a real lady.” คำแปลคือ “พี่ชายของฉันแนะนำให้อันรู้จักกับคู่หมั้นของเขา **ผู้เป็น** ทั้งครูและสุภาพสตรีแท้” เวลาแปลเป็นภาษาไทยจึงใช้คำว่า “ผู้เป็น” ซึ่งเป็นคำสรรพนามในภาษาไทย ขยายคำว่า “คู่หมั้น” เพราะว่าเป็นคนเดียวกัน

ภาษาอังกฤษใช้เครื่องหมายปริศนา (?) ข้างหลังกลุ่มคำกลุ่มหนึ่งเพื่อบอกความหมายเพิ่มเติมว่าผู้เขียนมีความสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่พูดออกไป หรือแสดงความชื่นชม ดังนั้นในภาษาไทย ลักษณะของกลุ่มคำที่ใช้จึงเป็นคำถาม เช่น **ใช่ไหม หรือไม่ หรือ อะไร** ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ในภาษาไทย โดยพิจารณาตามบริบท เช่น “Do you know him?” แปลว่า “คุณรู้จักเขา**ไหม**” หรือ “How wonderful are the sunsets here?” แปลว่า “อาทิตย์ตกที่นี่สวยงาม**นี้เชียวหรือ**”

เครื่องหมายอัศเจรีย์ (!) ก็เช่นเดียวกัน ใช้เพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ส่วนมากจะใช้คำแปลว่า **ช่าง...อะไรเช่นนั้น** เช่น “Wasn't it a great match!” แปลว่า “**ช่าง** เป็นการแข่งขันที่ยอดเยี่ยม**อะไรเช่นนั้น**” หรือ “What a fool he is!” แปลว่า “**หมอนี่เง่าชะมัด**” ดังนั้นผู้แปลต้องพิจารณาหาคำแปลให้ฟังดูเป็นภาษาไทยที่สละสลวยให้ได้

อาจกล่าวได้ว่า ผู้แปลจะต้องมีความรู้ที่ ภาษาต้นฉบับนั้นมีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนอะไรบ้าง และแต่ละอันแสดงความหมายเกี่ยวกับกลุ่มคำนั้นอย่างไร จึงจะสามารถตีความหมายของต้นฉบับได้ และในทำนองเดียวกัน ผู้แปลควรจะต้องรู้ด้วยว่าความหมายที่ได้จากเครื่องหมายวรรคตอนในภาษาต้นฉบับนี้ ควรจะใช้อะไรในภาษาฉบับแปลมาเป็นสื่อที่จะเทียบเคียงกับต้นฉบับได้ (สัจจวิ สายบัว, 2540, หน้า 25) นอกจากนี้ ควรจะตรวจสอบดูว่า เครื่องหมายวรรคตอนที่ใช้ในภาษาต้นฉบับนั้น มีวิธีใช้และสื่อความหมายแบบเดียวกับ เครื่องหมายวรรคตอนที่ใช้ในภาษาฉบับแปลหรือไม่ ในกรณีที่เครื่องหมายวรรคตอนชนิดนั้น มีใช้ ทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล (Newmark, 1988, p. 58)

วจนลีลา

ในการแปลเครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายจุลภาค ทวิภาค อัฒภาค และ เส้นขีดยาวนั้น สิ่งที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้ถ้อยคำแปล คือ หน้าทีของเครื่องหมายวรรคตอน ส่วนในการแปลเครื่องหมายปริศนี และเครื่องหมายอัศเจรีย์ จะเห็นว่า สิ่งที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้ถ้อยคำแปล คือ วจนลีลา กล่าวคือหากสถานการณ์ในการใช้ภาษามีความแตกต่างกัน ถ้อยคำแปลที่เลือกใช้ก็必将มีความแตกต่างกันด้วย ทั้ง ๆ ที่ถ้อยคำที่แตกต่างนั้นสื่อความหมายเดียวกัน จะเห็นว่า วจนลีลา นี้เอง ที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้ถ้อยคำแปลเครื่องหมายวรรคตอน โดยเฉพาะเครื่องหมายปริศนี และเครื่องหมายอัศเจรีย์

โดยในการแปลนวนิยายนั้น วจนลีลา มีส่วนสำคัญในการทำให้ฉบับแปลมีความถูกต้อง และครบถ้วนมากที่สุด ดังที่ กรมวิชาการ (2540) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการแปลนวนิยายว่า ผู้แปลจะต้องรู้จักเลือกคำ ลีลาของคำให้เหมาะแก่ความ และตรงความหมายตามสำนวนเดิม ทั้งต้องฟังเป็น “ภาษาไทย” ด้วย

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541) ได้ให้คำจำกัดความของ วจนลีลา ไว้ว่า วจนลีลา (style) หมายถึงรูปแบบการใช้ภาษาแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการใช้แบบอื่นโดยปริบทหรือสถานการณ์การใช้ภาษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง รวมถึงลักษณะทางภาษา โดยการแบ่ง วจนลีลาจะแบ่งตามเกณฑ์สถานการณ์การใช้ภาษาซึ่งเป็นตัวกำหนดการเลือกรูปแบบของภาษาแบบต่าง ๆ รวมเรียกว่า วจนลีลาแบบต่าง ๆ

โจส (Joos, 1961 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541) ได้แบ่งวจนลีลาออกเป็น 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีหน้าที่แตกต่างกัน และมีลักษณะทางภาษาที่แตกต่างกันด้วย ดังนี้

1. วจนลีลาตายตัว (frozen style) เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้โดยความระมัดระวังมากที่สุด ใช้ในโอกาสที่สำคัญมาก ๆ เป็นภาษาที่เป็นสัญลักษณ์ สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของสังคมที่ใช้ภาษานั้น ๆ มักพบในวรรณกรรมชั้นสูงและพิธีการสำคัญ ๆ ลักษณะทางภาษาคือ ใช้ภาษาที่อสังการ ถ้อยคำหรูหรา มีรูปประโยคซับซ้อนและรูปแบบมักตายตัว ดิ้นไม่ได้ เคยใช้มาอย่างไรในอดีตก็ใช้นั่นสืบต่อมา

ตัวอย่าง

Ladies and gentlemen. Have you reached the verdict?

On behalf of this committee.....

จะสังเกตได้ว่าในสังคมที่พูดภาษาอังกฤษเขาจะไม่ใช้คำพูดที่ยกมาเป็นตัวอย่างข้างบนนี้ในชีวิตประจำวัน ถ้าให้เป็นเรื่องตลก

2. วจนลีลาเป็นทางการ (formal style) เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้ในสถานการณ์ที่สำคัญ แต่ไม่ถึงกับเป็นเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หรือสัญลักษณ์ของประเทศเช่นแบบตายตัว ลักษณะทางภาษาคือ ใช้ภาษาที่สุภาพ มีความหรูหราในถ้อยคำและรูปประโยค ในด้านไวยากรณ์จะใช้ประโยคที่ผูกติดกันอย่างกระชับ ไม่มีการพูดซ้ำ จึงทำให้วจนลีลาแบบนี้ไม่เป็นธรรมชาติ

ตัวอย่าง

Would you sit down, please?

I am delighted to meet you.

3. วจนลีลาหารือ (consultative style) เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ เป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันี่ทำงาน ในการติดต่อบุคคลภายนอกและการประกอบอาชีพของคนในสังคม มีลักษณะทางภาษาที่เป็นกลางที่สุด มีการใช้คำย่อ และรูปประโยคไม่ซับซ้อน

ตัวอย่าง

Why don't you come in?

Can I help you?

4. วจนลีลาเป็นกันเอง (casual style) เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้กับเพื่อนสนิท คนที่รู้จักคุ้นเคยกันหรือคนภายในวงการเดียวกัน เป็นธรรมชาติ ลักษณะทางภาษาคือใช้ประโยคที่ไม่สมบูรณ์ รูปประโยคเรียบง่าย มีการละคำที่ไม่สำคัญในประโยค เช่น article ดังตัวอย่าง The coffee is cold เป็น coffee's cold. หรือมีการใช้คำแสลง ซึ่งคนที่อยู่นอกกลุ่มจะไม่เข้าใจ เช่น ถ้าวจนลีลาหารือพูดว่า That really surprises me. และแบบเป็นทางการพูดว่า That's really surprising. แบบเป็นกันเองพูดว่า That blows my mind. You could have knocked me over with a feather. far out.

5. วัจนลีลาสนิทสนม (intimate style) เป็นรูปแบบภาษาที่ใช้ในครอบครัวและกับบุคคลที่ผู้พูดสนิทด้วยอย่างมาก ไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนพูด มีความเป็นธรรมชาติมาก ลักษณะทางภาษาล้ายกับแบบเป็นกันเองแต่ต่างกันตรงที่มีการละคำพูดไว้ในฐานที่เข้าใจมากกว่า และมีการใช้สีหน้า ท่าทางต่าง ๆ รวมทั้งการออกเสียงก็ไม่ขัดถ้อยขัดคำ เช่น Kay (มาจาก Okay)

จะเห็นว่า วัจนลีลา ในแต่ละประเภทนั้น มีความสัมพันธ์กับลักษณะภาษาที่ใช้ในนวนิยายและประเภทของนวนิยาย กล่าวคือ หากนวนิยายเป็นประเภทแนววิทยาศาสตร์ วัจนลีลาหรือลักษณะภาษาที่ใช้ก็จะเป็นแบบทางการหรือแบบหารือ และหากนวนิยายเป็นประเภทขบขัน วัจนลีลาหรือลักษณะภาษาที่ใช้จะเป็นแบบกันเองหรือสนิทสนม เป็นต้น ซึ่งการแบ่งประเภทของวัจนลีลาจะพิจารณาจากสถานการณ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง รวมทั้งลักษณะทางภาษาที่ปรากฏในข้อความ

กล่าวโดยสรุปคือ สิ่งที่กำหนดให้นวนิยายแปลมีลักษณะของงานแปลที่ดี คือ เป็นงานแปลที่มีความหมายถูกต้อง และครบถ้วนตามต้นฉบับ (equivalence in meaning) รูปแบบของภาษาที่ใช้ในฉบับแปลตรงกันกับต้นฉบับ (equivalence in style) และสำนวนภาษาที่ใช้สละสลวยตามระดับของภาษา (register) นั้น ผู้แปลจะต้องทำตามกระบวนการแปลขั้นที่สามคือ การกำหนดคำเทียบนั่นเอง โดยผู้แปลจะต้องคำนึงถึงความหมาย และลีลาการเขียน โดยกำหนดลีลาการเขียนให้สามารถเทียบเคียงกับต้นฉบับ และใช้ภาษาให้เหมาะกับบริบทและสถานการณ์ด้วย ดังนั้น วัจนลีลา จึงมีความสำคัญต่อการแปล ในฐานที่เป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการแปล เพื่อสรรหาถ้อยคำแปลให้มีความหมายเทียบเคียงกับต้นฉบับมากที่สุด ซึ่งตรงกับที่เบอร์นสไตน์ (Bernstein, 1971, p. 37) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีที่ดีที่สุดที่ช่วยในการถ่ายทอดข้อความให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ก็คือ เราต้องคำนึงถึง สถานการณ์หรือบริบทที่อยู่ในภาษาต้นฉบับ รวมทั้งคำพูดและท่าทางของตัวละครที่ปรากฏอยู่ในสถานการณ์นั้นด้วย โดยสิ่งเหล่านี้รวมเรียกว่าเป็น บริบทแวดล้อม (context of situation) อีกทั้งยังรวมถึงสภาพทางวัฒนธรรม ความหมายแฝง สิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนสำคัญในการตีความหรือสื่อความหมายออกมา

ชนิดของคำในภาษาไทย

เนื่องจากถ้อยคำแปลภาษาไทยที่ใช้แทนความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนนั้นมักจะใช้คำสรรพนาม คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน หรือคำอุทานในภาษาไทยแทนความหมายของ

เครื่องหมายวรรคตอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำคำอธิบายของชนิดของคำในภาษาไทยมากล่าวไว้โดยสังเขป ดังนี้

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2541) ได้จำแนกชนิดของคำไว้ 7 ชนิดดังนี้

1. **คำนาม** ใช้เรียกคำพวกหนึ่งที่บอกชื่อสิ่งที่มีรูป เช่น คน สัตว์ หรือที่ไม่มีรูปเช่น เวลา อายุ โดยคำนามนี้แบ่งเป็น 5 พวก คือ

1.1 **سامานยนาม** คือ คำนามที่เป็นชื่อทั่วไป เช่น คน บ้าน เมือง ใจ ลม เวลา เป็นต้น

1.2 **วิสามานยนาม** คือ คำนามที่เป็นชื่อเฉพาะที่สมมติตั้งขึ้นสำหรับเรียกคน สัตว์ สิ่งของ

1.3 **สมุหนาม** คือ คำนามที่เป็นชื่อ คน สัตว์ และสิ่งของที่รวมอยู่มาด้วยกัน เช่น หมู่ ผึ้ง หมู่ ผึ้ง

1.4 **ลักษณนาม** คือ คำนามที่ใช้บอกลักษณะของسامานยนามอีกทีหนึ่ง เช่น รูป ลำ ตัว

1.5 **อาการนาม** คือ คำนามที่เป็นชื่อแห่งกิริยาอาการ ต้องมีคำกริยา หรือวิเศษณ์อยู่เป็นหลัก และมีคำว่า “การ” หรือ “ความ” ประกอบข้างหน้า

2. **คำสรรพนาม** คือคำแทนชื่อ โดยแบ่งออกเป็น 6 พวก คือ

2.1 **บุรุษสรรพนาม** คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนคำชื่อในการพูดจากัน แบ่งออกเป็นบุรุษที่หนึ่ง เช่นคำว่า “ข้า ฉัน กู” บุรุษที่สอง เช่นคำว่า “เจ้า เอ็ง ท่าน” และบุรุษที่สาม เช่น คำว่า “เขา มัน ท่าน”

2.2 **ประพันธสรรพนาม** คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนนามที่ติดต่อกัน เช่น “ที่ ผู้ที่ ซึ่ง ผู้ซึ่ง”

2.3 **วิภาคสรรพนาม** คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนนามข้างหน้า เพื่อจำแนกนามนั้นออกเป็นส่วน ๆ เช่น “ต่าง บ้าง กัน”

2.4 **นิยมนาม** คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนนาม เพื่อให้รู้กำหนดแน่นอน เช่นคำว่า “นี่ นั่น โน่น”

2.5 **อนิยมนาม** คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนนามที่ไม่กำหนดแน่นอน เช่นคำว่า “ใคร อะไร ไหน ผู้ใดผู้อื่น ผู้ใดผู้หนึ่ง ไใด ๆ อื่น ๆ”

2.6 **ปฤจฉาสรรพนาม** คือ คำสรรพนามที่ใช้เป็นคำถาม เช่นคำว่า “ใคร อะไร ไหน”

3. คำกริยา คือคำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม เพื่อให้รู้ว่ำนามหรือสรรพนามนั้น ๆ ทำอะไร หรือเป็นอย่างไร โดยคำกริยาจำแนกเป็น 4 พวก คือ

3.1 อกรรมกริยา คือ คำกริยาที่มีใจความครบบริบูรณ์ ไม่ต้องมีคำที่เป็นกรรมมารับข้างท้าย เช่น “ไป มา นอน”

3.2 สกรรมกริยา คือ คำกริยาที่มีใจความไม่ครบบริบูรณ์ในตัว ต้องมีคำที่เป็นกรรมรับข้างท้าย เช่น “เห็น อยาก”

3.3 วิภทรกริยา คือ กริยาที่ไม่มีเนื้อความในตัว ต้องอาศัยเนื้อความอื่นอยู่ข้างท้ายจึงจะได้รับความครบ เช่น “เป็น เหมือน คล้าย เท่า”

3.4 กริยานุเคราะห์ คือ กริยาที่ใช้ช่วยกริยาอื่นให้ได้รับความครบ เช่น “คง จะ ถูก ชี เกิด”

4. คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป สำหรับประกอบคำอื่น คือ ประกอบนาม สรรพนาม กริยา และวิเศษณ์ด้วยกัน โดยแบ่งเป็น 10 ชนิด ดังนี้

4.1 ลักษณะวิเศษณ์ คือคำวิเศษณ์บอกลักษณะ เช่น ชาว ต่ำ ใจ เร็ว ผอมยาว
ข้างป่า

4.2 กาลวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์บอกเวลา เช่น โบราณ ภายหลัง เดียวนี้ ข้า ก่อน
เย็น

4.3 สถานวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล ใต้ เหนือ บน น้ำ

4.4 ประมาณวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์บอกจำนวนผิดแผกกัน เช่น มาก น้อย หมด
ครบ ล้น

4.5 นิยมวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่บอกกำหนดเขตของความหมายชัดเจน เช่น นี่
นั้น ไฉน อย่างนี้ ทั้งนี้ อันนั้น กระนั้น ดอก เอง เทียว ที่เดียว เจียว แน่แท้

4.6 อนิยมวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์แสดงความไม่กำหนดแน่นอนลงไป เช่น อื่น ไฉน
อะไร ไร ไหน ไฉน ไย ทำไม ก็ครั้ง จันใด เช่นไร

4.7 ปฤจฉาวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่แสดงความสงสัยหรือใช้ในคำถาม เช่น เหตุไร
อันใด

4.8 ประติษฐานวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่แสดงการรับรองในเรื่องการเรียกขานและ
โต้ตอบกัน เช่น จำ เจ้าขา ขอรับ ไว้ย

4.9 ประติษฐานวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความห้าม หรือความไม่รับรอง เช่น ไม่
ป มิได้

4.10 ประพันธ์วิเศษณ์ คือ คำประพันธ์สรรพนามที่เอามาใช้เป็นคำวิเศษณ์ เช่น ที่
ซึ่ง อัน

5. คำบุพบท คือคำที่ใช้นำหน้านาม สรรพนาม หรือกริยาบางพวก เพื่อบอกตำแหน่ง
ของคำนาม คำสรรพนาม คำกริยาเหล่านั้นว่ามีหน้าที่เป็นอะไร แบ่งเป็น 2 พวก คือ

5.1 บุพบทที่ไม่เชื่อมกับคำอื่น เช่น ดูก่อน เข้าแต่ แม้

5.2 บุพบทที่เชื่อมกับบทอื่น เช่น ของ ซึ่ง แก่ ที่ กับ โดย ตาม ทั้ง เมื่อ จน กระทั่ง

เฉพาะ

6. คำสันธาน คือ คำที่ใช้ต่อเชื่อมถ้อยคำให้ติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน

6.1 เชื่อมความคล้ายคลึงกัน เช่น กับ และ ก็ ได้ ทั้ง

6.2 เชื่อมความที่ขัดแย้งกัน เช่น แต่ แต่ว่า แต่ทว่า

6.3 เชื่อมความที่เป็นเหตุผลแก่กัน เช่น จึง ฉะนั้น ฉะนั้น เพราะฉะนั้น เหตุฉะนี้

6.4 เชื่อมความที่เลือกเอา เช่น หรือ มิฉะนั้น ไม่เช่นนั้น หรือมิฉะนั้น

7. คำอุทาน คือ คำพวกหนึ่งที่ถูกเปล่งออกมา แต่ไม่มีความแปลเหมือนคำชนิดอื่น

7.1 อุทานบอกอาการ เช่น แม้ ้วย เอ๊ะ แหม อนิจจา นื่องเอ๋ย เออ อ้อ หือ ั้

7.2 อุทานเสริมบท เช่น ลูกเต๋า แขนแมน เลขาผา เลือสดา เรือแพ ม้าลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนนั้น ผู้วิจัยพบว่าไม่ค่อยมีผู้ศึกษาในเรื่องนี้เท่าใดนัก เท่าที่พบมีอยู่เรื่องเดียวคือ งานวิจัยของ นวลน้อยตระกูลกิตติไพศาล (2541) เรื่อง “การศึกษาการถ่ายทอดความหมายของ OH และ WELL จากบทภาพยนตร์ในหนังสือ VOCABULARY STREET และ TODAY'S ENGLISH” ได้ศึกษาถึงการถ่ายทอดความหมายของคำ OH และ WELL โดยวิเคราะห์บริบทของการใช้คำ OH และ WELL จากบทภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และวิเคราะห์แนวทางในการเลือกใช้คำแปลในภาษาไทยเพื่อให้มีความหมายเทียบเคียงกับคำ OH และ WELL ในภาษาอังกฤษ ผลการวิเคราะห์พบว่า คำ OH และ WELL สามารถให้แสดงความรู้สึกหรือทัศนคติต่าง ๆ ของผู้พูดได้มากมายขึ้นกับบริบทและน้ำเสียงที่ใช้ ผู้แปลจะเลือกรูปแบบของการถ่ายทอดความหมายของคำ OH และ WELL เป็นภาษาไทยโดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบของคำและแทนที่ด้วยคำในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกัน และผู้แปลจะเลือกใช้คำอุทานในภาษาไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำอุทาน

“โอ และ เอ้อ” เป็นคำที่มีความหมายเทียบเคียงกับคำ OH และ WELL และยังเลือกใช้คำวิเศษณ์ และคำสันธานเป็นคำที่มีความหมายเทียบเคียงกับคำ WELL อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป คือ การแปลเป็นการถ่ายทอดความหมายและรูปแบบของภาษาต้นฉบับไปสู่ภาษาฉบับแปลได้อย่างถูกต้อง โดยพยายามสื่อความหมายของภาษาฉบับแปลให้เทียบเท่าและตรงตามภาษาต้นฉบับ ในการแปลผู้แปลต้องปฏิบัติตามกระบวนการแปล เพื่อให้ได้งานแปลที่ดีและเกิดผลตอบสนองต่อผู้อ่านในภาษาฉบับแปลเช่นเดียวกับผู้อ่านในภาษาต้นฉบับ การที่จะงานแปลที่ดีนั้น ผู้แปลต้องคำนึงการหาถ้อยคำแปลที่มีความหมายเทียบเคียงกัน เครื่องหมายวรรคตอนก็มีส่วนสำคัญในการแปลเช่นกัน เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งในประโยคและสามารถสื่อความหมายได้ ดังนั้นเมื่อทำการแปล ผู้แปลควรจะคำนึงถึงการหาถ้อยคำแปลภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกับความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนด้วย เพื่อให้ได้ภาษาฉบับแปลที่มีความหมายครบถ้วน สมบูรณ์ และเทียบเท่ากับความหมายของภาษาต้นฉบับ อาจกล่าวได้ว่าการเทียบเคียงทั้งในด้านความหมายและลีลามีความจำเป็นต่อการแปล ซึ่งถือเป็นเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงงานแปลที่มีประสิทธิภาพด้วย